

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3550/2023
19.03.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца-противтуженог АА из ..., чији је пуномоћник Богосав Самарцић, адвокат из ..., против туженог-противтужиоца ИНСТИТУТА ЗА ХЕМИЈУ, ТЕХНОЛОГИЈУ И МИКРОБИОЛОГИЈУ д.о.о. као правног следбеника „МП БИО“ д.о.о. Београд, чији је пуномоћник Ненад Алексић, адвокат из ..., ради исплате по тужби и утврђења по противтужби, одлучујући о ревизији тужиоца-противтуженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1381/23 од 07.04.2023. године, у седници одржаној 19.03.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца-противтуженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1381/23 од 07.04.2023. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П1 166/19 од 10.11.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца-противтуженог којим је тражио да се обавезе тужени-противтужилац да му на име уговорне обавезе исплати износ од 150.000 евра са каматом обрачунатом на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за осам процентних поена почев од 04.08.2019. године до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате. Ставом другим изреке, усвојен је противтужбени захтев и утврђено да је ништав уговор о раду од 21.09.2014. године, закључен између тужиоца-противтуженог и туженог-противтужиоца заведен код туженог-противтужиоца под бр. ../14 01.10.2014. године. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац-противтужени да туженом-противтужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 455.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Апелациони суд у Београду је, пресудом Гж1 1381/23 од 07.04.2023. године, ставом првим изреке, одбио као неосновану жалбу тужиоца-противтуженог и потврдио пресуду Вишег суда у Београду П1 166/19 од 10.11.2022. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца-противтуженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац-противтужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23-други закон) Врховни суд је нашао да ревизија тужиоца-противтуженог није основана.

У поступку није учињена битна одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Без утицаја је позивање на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, будући да повреда ове одредбе не представља ревизијски разлог.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу на неодређено време код правног претходника туженог „МП БИО“ д.о.о, на радном месту директора, на основу уговора о раду од 10.03.2014. године. Решењем Агенције за привредне регистре од 26.03.2014. године извршен је упис тужиоца као директора правног претходника туженог. Дана 21.09.2014. године закључен је уговор насловљен као уговор о раду, заведен код правног претходника туженог под бројем ../14 дана 01.10.2014. године. Овим уговором су утврђена су права директора на зараду и њена висина, право на увећану зараду и трошкове а у члану 14. предвиђено је да у случају отказа уговора о раду од стране послодавца, послодавац се обавезује да тужиоцу као директору на име накнаде за уложена знања, имплементирање послодавца на српском и светском тржишту, а која знања подразумевају личне контакте и познавање сведског тржишта фармацеутске индустрије, исплати износ од 150.000 евра у динарској противвредности. Уговор је потписао тужилац у своје име и у име послодавца. Одлуком правног претходника туженог од 06.06.2019. године, разрешен је дужности тужилац-противтужени, а решењем правног претходника туженог од 02.07.2019. године тужиоцу је отказан уговор о раду, на основу ког решења му је престао радни однос са 03.07.2019. године.

Правни претходник туженог-противтужиоца, „МП БИО“ д.о.о. био је организован као једночлано друштво, са „MP Bio Medicals Sas“ са седиштем у Француској, као јединим чланом.

Тужилац је у списе, као доказ да је био од послодавца овлашћен на закључење оспореног уговора од 01.10.2014. године, приложио Одлуку од 21.09.2014. године. Ова одлука је оверена печатом „MP Bio Medicals Sas“ и садржи потпис, при чему није означено име лица које је потписало одлуку, функцију потписника, нити садржи број под којим је одлука заведена код тог друштва. Према писаној изјави директора овог друштва Нуанија Wang од 25.05.2020. године, тужилац није био овлашћен да у име и за рачун послодавца закључи сам са собом уговор од 01.10.2014. године и код тог друштва та одлука није заведена.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев за исплату износа од 150.000 евра у динарској противвредности и усвојили противтужбени захтев за утврђење ништавости уговора применом одредби члана 30, 31, 48 Закона о раду и члана 143, 181, 198. и 200. Закона о привредним друштвима. По становишту нижестепених судова, уговор од 01.10.2014. године, из кога тужилац црпи право на исплату износа од 150.000 евра, је ништав правни посао будући да је тај уговор закључио тужилац сам са собом обављајући функцију

директора правног претходника туженог, а без овлашћења на закључење уговора датог од стране надлежног органа туженог.

По оцени Врховног суда, насупротив ревизијским наводима, правилно су нижестепени судови применили материјално право.

Одредбама члана 48. став 1, 2. и 6. Закона о раду, прописано је да директор може да заснује радни однос на неодређено или одређено време. Радни однос заснива се уговором о раду који са директором закључује у име послодавца управни одбор, а код послодавца код кога није образован управни одбор – орган који је одређен актом послодавца.

Према одредби члана 198. став 1. тачка 1. и 2. Закона о привредним друштвима, у случају једнодомног управљања, органи друштва су скупштина и један или више директора. У једночланом друштву функцију скупштине врши једини члан друштва.

Одредбом члана 200. став 1. тачка 7. истог закона, прописано је да оснивачким актом није другачије уређено, скупштина именује и разрешава директора и утврђује накнаду за његов рад, односно начела за утврђивање те накнаде, ако је управљање друштвом једнодомно.

Дакле, из наведених одредби произилази да је у конкретном случају уговор о раду између тужиоца као директора и послодавца, у име послодавца морао закључити оснивач правног претходника туженог, као једини члан друштва.

Оспорени уговор, супротно основним начелима уговорног права закључило је исто лице у својству послодавца и запосленог, без овлашћења издатог од стране оснивача да тужилац потпише уговор у име оснивача, услед чега је тај уговор и по оцени Врховног суда супротан принудним прописима и добрим обичајима и ништав на основу члана 103. Закона о облигационим односима, па је основан противтужбени захтев, а неоснован тужбени захтев тужиоца за исплату потраживане накнаде.

Неосновано се у ревизији указује на Одлуку од 21.09.2014. године, у којој је наведено да се одобрава закључење уговора о раду који је предмет овог спора и овлашћује тужилац да тај уговор потпише у име послодавца. Наиме, нижестепени судови су правилно оценили ову одлуку налазећи да тужилац, у смислу правила о терету доказивања, није доказао да је иста донета од стране оснивача. Без утицаја је и указивање у ревизији да предметне чињенице нису поуздано утврђене нижестепеним одлукама, будући да се утврђено чињенично стање не може побијати ревизијом у овом случају.

Потврђена је и одлука о трошковима поступка, јер је донета правилном применом члана 150, 153. и 164. ЗПП.

Из изнетих разлога, одлучено је као у изреци пресуде на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић